

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger. 5.

CAPS DE BROT.

JOSEPH IXART.

Entre 'ls pochos fills de la terra
qu' escriuhen bè 'l castellá,
figura en primera línia
lo nostre crítich Ixart.
Coneix l' art, es partidari
del género-veritat;
tè intenció, va dret al bulto
y quan ataca fa sanch.

LO TRANVÍA DE CIRCUNVALACIO

Bà deya aquell: «la llibertat es una mentida.»
En lloch se veu més clar com en lo tran-vía de
circunvalaciò.

Vosté es lliure, y en us de sa llibertat, decideix
sortir cap á Vilafranca, ó cap á Girona, al E. ó
al O., en lo tren de las 12'30 de Madrit que son
las dotse ó la una en punt (perque aixó no ho
he sabut may de cert).

Vosté es lliure, y trobantse á la plassa de Cata-
lunya, veu venir per lo carrer de Pelayo, tot
cabussejant, lo tran-vía de circunvalaciò.

Vosté es lliure, y puja.

¿Si?... Donchs aquí s' acaba la llibertat.

Ja avants de pujar ha tingut de corre... sense
volguer

Perque lo tran-vía 's para en la plassa de Cata-
lunya, tot just lo temps necessari pera fer creure
als enderrerits que l' atraparán... pero arrenca
sempre quan vosté, esbufegant, arriba á dos pas-
sos de la plataforma.

Vosté ja ha pujat, ja es adins.... ¡En marxa!
Falta un quart per la sortida del tren, y vosté 's
promet arribar á temps y fer sa voluntat. Encara
troba puesto y seu. Fins allí no més s' han enca-
bit alguns militars que van á la Ciutadela (ab
aquell posat serio y despreciatiu que deu guar-
dar tot bon militar entre paisans), y alguna qu'
altra obrera, lo cabás damunt la falda, lo porrò
guayant pèl cabás, com lo bech llarguerut d' un
aucell raró. Per ara aném bè Fà pochos mesos,
quan encare corria la moneda vella y comensava
á corre la nova, aquí s' insinuavan las molestias
ab una llarga disputa entre la dona del cabás y 'l
conductor sobre si quatre quartos eran quinze
céntims. Lo compte no sortia; sols algun qu' al-
tre passatjer de panxeta y ulleras deya ab aquest

motiu tres ó quatre sentencias sobre la política espanyola, dant rahò á la dona que tenia 'l gust de pendre una rabiada y pagarla ab tres céntims més. Pero vosté callava, fixa la vista en lo rellotje.

Quan s' arriba davant del correu, lo tran-via descarrila per primera vegada; sembla qu' es una obligació que t'è. Tot trontolla de sopte, y vosté sent lo curiós tarrabastall que mou sobre un empedrat una roda construïda per corre sobre rails: tota una llissò de mecànica. Després de alguns esforços pera arrancar, lo cotxero decideix passá 'ls caballs de la proa á la popa, y desfè una micà de camí. Quan s' ha lograt encarrilar altre cop, los passatjers se tornan á trobar davant del Teatro de Catalunya... Pero no s' ha perdut res perque (si no 's descarrila altra vegada), al cap de mitj quart arriba lo tranvia al Passeig de Gracia. Davant de ca 'n Gibert, ja hi ha gent que s' espera, extenent las mans y alsant bastons y sombrillas. Pero lo tranvia no para allí, sinó al altra banda, davant de Novedats. Mes per aixó no se 'n fihiu. Si l' esperan á Novedats, de segur que farà alto aquella vegada á ca 'n Gibert. Vosté vá notant qu' es un tranvia que 's para quan un no vol, y quan un vol no 's para. Jo ho he probat subjectant al cotxero á una sugestió hipnótica mental. Recomano al lector l' experiment. Vosté díguis: «ara vull que 's pari»: ja veurán com passarà de llarch; «ara no vull que 's pari»: ja veurá com sent tot seguit l' estrany grinyolar del ferro vell del fré...

Donchs, com deya, los que s' esperavan han anat fent d' escolta al tranvia fins á l' altra part del Passeig de Gracia, y allí 'l prenen per assalt. Encara que vosté s' haja sentat al recò de més endins, als pochs moments se trobará dret á la plataforma. No se sab cóm; pero succeheix. De senyora en senyora, de galanteria en galanteria, lo sexo contrari acaba per treurel á fora. Vosté segueix sent un home lliure... pero 'l treuen. Entre las del sexo contrari no totes son de l' aristocracia. Al embalum del cabàs de l' obrera, s' hi vé á juntar tot un mon de capsas, capsetas, farsells, farsellets de algunas forasteras que van com vosté, á l' estació. Tot aquell fato desborda per demunt dels passatjers, y vé á entrebancarli las camas, fins en la mateixa eixideta, en forma de bagul pelut y arnat de aquells que ja se 'n ha perdut la mena. Aquella gent, ademés, conserva encara la candorosa criansa de donar lo «Deu vos guard» al pendre asiento, y la divertida costum de parlarse ells ab ells en veu alta y explicar sos quefers á las senyoras serias, y als militars serios, y á vosté serio, y al conductor serio, com pertany á un home que ocupa tant important càrrech. Lo conductor, entre paréntessis, ademés de ser home molt serio, vá bastant brut.

Arrenca 'l tranvia altra vegada, y torna á descarrilar... vosté mira 'l rellotje, y comensa á temer que se li escaparà 'l tren. Si d' aquesta nova catástrofe se 'n surt aviat, més avall, davant d' un magatzém, mentres se descarrilava, s' ha posat de través damunt la via un carro ab unas quantas pacas de cotò. Lo conductor baixa á parlamentar ab lo carreter; lo cotxero renega sense deixar la tribuna; se forma un grupo; los de la plataforma guaytan y cridan «¿qué fém?» y 'ls mossos van descarregant lo cotò ab tota la calma de qui exerceix un dret. Vosté torna á mirá l' rellotje. En aquest punt la reflexió més acertada que s' acut es la següent: «¿quina llástima que un tranvia no pugui volcar may, perque si volqués,

un tindria cor pera saltar y continuar á péu, mentres qu' ara sempre 's conserva la enganyosa esperansa d' arribar á l' estació.»

A lo llarch de la via, per tota la Ronda, com centinellas arrengrats formant la guardia, ja 's troban altres viatjers disposats á pujar. Lo cotxe está plé... la filera, vista de lluny, sembla un regiment. Vosté diu: «No hi cabrán pas.» Y á pesar d' aixó, lo tranvia 'ls recull á tots amorosament y ells s' encabeixen. Tampoch se sab cóm, pero es. La impenetrabilitat dels cossos resulta un altra mentida. Vosté ja no va dret á la plataforma; va en l' aire. Per damunt dels caps atapahits, s' alsan dos brassos armats d' unas estisoras y enseyant paperets. «¿qué diantre vol aquest home?»... ¡Ah! es lo conductor que cobra 'l passatge. Cobra ¡oh cinisme! lo servey de durnos «pretats y trontollant com sants de misteri. En aquest punt del viatge, comensan per lo regular á esclatar en críticas amargas las contingudas impaciencias de las víctimas. A dins, ja están cansats de sentir á las donas forasteras que la Pauleta de la Gelida es una bona noya, y 'l Biel de Sant Sadurni un galant subjecte, que 's casa per Pasqua; los militars grunyen de no veure encare la Ciutadela; las senyoras se miran los vestits xafats. A fora, comensan á fastiguejarse de respirar lo mateix alé.

Sols un senyor calla molt melancólich; es l' inspector de la companyia. ¡Pobre home! ¡Condemnat á descarrilar tot lo sant día y á sentir d' incógnit los clamors del públich!

¡Alt!... «¿Qué passa ara?» Som davant del *trench-via de foch*, y las forasteras baixan, despedintse tranquilament de las sevas coneixensas. «Passiho bè.» «Estiga boneta.» «Recados al Biel.» Vosté també baixa perque descarreguin lo bagul, y 'l farsell y la capsa... y la calaixera. Quan torna á pujar ¡gran rebull y moviment dintre 'l cotxe! Lo cotxero, desde l' altra banda, dona ordres als de la plataforma de que passin al devant.

—¡Ep!... vinguin aquí... sinó descarrilarém!— Ja ho diu un imprés, enganxat demunt dels vidres: «A fin de que *la carga* se distribuya convenientemente...» Vosté es *carga*, y set ó vuit com vosté, atravessan lo cotxe pera passar devant, xafant ulls de poll y fent tentinas. ¿Hi ha més? ¿S' ha de fer res més, senyor cotxero? ¿Estém bè? ¿Arribarém al fi? ¿Pararém, descarrilarém, renegarém, rebrém empentas, sentirem malas olors encara? ¿Podrém atrapar lo tren de las 12:30 y 'ns deixarán sortir per últim d' aquest caixò que s' arrastra tot lo día, estret, brut, sens comoditats, que carrega ab tot lo que troba pèl camí, com si fos brossa, y no sembla tenir altre objecte que despistar als que van depressa sacsejantlos per Barcelona y fentlos hi fer lart sempre?

Vosté ja no pot més de cremat, y vá mormolant l' anterior filípica, mentres desfilan los arbres del Parque per l' esquerra y uns porxos nous per la dreta.

Per fi veu la estació desitjada. Baixa, corre, arriba y li tancan la porta, rebatentli pèls nassos. Las 12:50. Lo tren ja ha sortit. Vosté es lliure, pero vosté no ha fet lo viatge... Lo tranvia, mentres tant, ha tornat á descarrilar davant de l' Aduana, y 'ls pasatjers, per fi, prenen la resolució de deixar-lo al mitj de la via, avants d' arribar á puesto.

J. IXART.

L' ISTIU.

Si senyor, es molt bonich, molt convenient, molt saludable, tot lo que vostés vulguin; pero lo qu' es per mí ja poden suprimirlo sempre que 'ls dongui la gana.

Aixis com los politichs han inventat lo *torn pacífich* dels partits, los naturalistas tractan també de alabarnos lo *torn pacífich* de las estacions.

—¿Cóm ho faríam sense l' istiu?—diuhen agafant un vano y posantse á ventar ab totas las sévas forsas.—¿Sería possible la vida? ¿D' hont treuria la naturalesa aquesta corrent fecunda y creadora que en los mesos més calurosos vivifica tot lo seu ser?—

¡Eh! ¿qué tal? ¿Volen una manera més extravagant é incomprendible de volguernos fer creure que la calor es necessaria, y que si ara com ara suhém y 'ns sofoquém y cayém extenuats, debém encara donar las gracias al sol?

Lo sol, la ciencia y la naturalesa son tres cosas per mí altament respectables; pero quan totas tres s' ajuntan pera aburrirme, clavantme quaranta graus de calor entre cap y coll, la veritat, las hi perdo el respecte que m' inspiran y ab la major tranquilidat, si aixó 'm fos possible, enviaria la naturalesa, la ciencia y 'l sol á passeig.

«Ni més ni menos, ni menos ni més,» com diuhen los oradors parlamentaris, quan no saben que dir y buscan una frasse d' efecte.

—Escolti—exclaman alguns, pensantse posar una pica á Gracia (y no dich á Flandes perque es massa lluny)—escolti, ¿y l' hivern, no es trenta mil vegadas pitjor?—

¡L' hivern! Quan hi som també 'n dich mal; pero ara m' agrada parlarne: sembla que aixís me refresco una mica.

L' hivern, si fa ó no fa, es tan desagradable com l' istiu, es la estació més enemiga dels pobres y la vida 's fa llavors més difícil; pero en cambi 's pot combatre ab m s ventatja, y aixís com un hom per medis que tingui no 's pot treure la calor de sobre, per atacar lo fret hi ha recursos infalibles que arriban á convertir l' hivern en un mito de calendari.

¿Qué 'ns succeheix, en resúm, al hivern? Res; quatre panallons, quatre pulmonías, uns quants tísichs á can Pistras y parin de contar.

En cambi al istiu tot son tragerias y calamitats. Si s' estan á casa, suhan com si treballessin á la pedrera y son víctimas dels mosquits, moscas y altrás alimanyas.

Si surten al carrer, la pols 'ls aufega, lo baf caldejat que 'ls empedrats despedeixen los torra lument y per fi de festa un gos qualsevol los mossega las camas ab la major facilitat, y no tenen altra remey que agafar lo carril y corre á París á posarse baix la férula de 'n Pasteur, que 'ls forada 'l ventre de mala manera ab l' excusa de treurels la rabia.

Si van á fora, 'ls connan sense compassió y gastan un ull de la cara pera procurarse una comoditat ficticia, corejada de brams d' ases, pessichs d' ocas y pessigollas de sargantanas.

No 'ls dich que 's posin las mans al pit, perque aixó ab la calor que fa no dona gayre gust; pero reflexionin imparcialment sobre las mèvas observacions y vejin si tinch rahó de sobras.

¿Saben á qui compadeixo de tot cor en lo present moment histórich y calurós?

Als pobres condemnats que viuen á dispesa al infern.

Pèl desembre ó pèl janer més de quatre vegadas hi penso ab certa envejosa fruició, y 'm dich entre mí:

—¡Ay, qui pogués ser al infern, ara com ara! Qui pogués rebejarse sobre aquells llits de brasas encesas, sobre aquellas cadiras de ferro vermell y sobre aquellas inmensas esplanadas de tarregada bullenta!—

Pero avuy estich molt content de no serhi, perque crech fermíssimament que á pesar de tots los gelats que puguin consumir, de tots los vanos que puguin usar y de tots los banys que puguin pendre, 'ls infelissos condemnats que allí viuen rodejats de dimonis, deuen donarse materialment als diables.

Ara á qui envejo es als esquimals del Polo nort. Allí si que s' hi deu estar be, vivint en barracas sota la neu, passejant en trineos tirats per gossos, empaytant focas ó cassant los *albatros* arrengrats sobre las arestas dels *icebergs*...

¡Ay, qui pogués ser esquimal... per un parell de mesos!

No 's pensin, hi ha pocas-penas qu' encara se 'n riuen, y surten en defensa del istiu ab un descarro incomprendible.

—Deixis de tonterias—me deya ahir un d' aquestos desventurats—no hi ha res com l' istiu.

—Si; sobre tot per fastiguejarse soberbiament.

—Donchs jo no 'm fastigues gens ni mica: al contrari, may soch més felis que ara.—

No vaig poguerli fer explicar la causa d' aquesta felicitat; pero després un me va referir que 'l tal personatge era fabricant de gaseosas y llavors ho vaig comprendre tot.

N' hi ha d' altres que parlan bè del istiu perque tenen barracas de banys ó venen barrets de palla.

Los estudiants tots defensen l' istiu: es la época de las vacaciones.

Los metjes també, perque sempre esperan un cólera ó una gangueta parecuda.

Però 'ls que m' irritan de veras, son aquells que per posar en bon lloch aquesta estació, creuen arreglarho tot repetint aquell ditxo:

—Al istiu tota cuca viu.—

Quan jo sigui cuca ja ho tindré present.

Pero ara no 'n soch: per xó m' exclamo.

A. MARCH.

DE CAPA CAYGUDA.

Antiguament, segons contan los romansos y novelas, los conquistadors d' ofici acometian empresas valerosas, temerarias y agradables per lo bellas.

Eran també generosos y com ningú espléndits eran, y anavan corrent lo món ab la bòssa sempre plena, disposats á rompre llansas, de una dama en la defensa.

Los conquistadors d' avuy, van tronats y morts de gana en busca de la perduda y á càssa d' alguna *raspa*, qu' en cambi d' un xich d' amor los mantinga fent la cranca.

per los recons de tabernas
dels carrers de mala trassa.

A bon segur que l' ofici
déu havé anat molt de baixa,
quan los Tenorios d' ahir
nadavan en l' abundancia
y 'ls d' avuy, corren perduts
sense un quarto á la butxaca.

J BAUCELLS PRAT.

L' ESCANDOL DE PARÍS.

De mica en mica ja que no s' aclareix l' enredo, va dibuixantse la fesomia y 'l caràcter dels principals personatjes que han pres part en l' opereta.

Y califico 'l fet de opereta perque, ó molt m' enganyo, ó bè dintre de poch algun autor com en Leterrier ó en Vanlòo ó tots dos á la vegada portarán á n' en Lecocq un llibre calcat en la famosa aventura, demanantli que hi posi música. Personatjes, lloch de l' escena, argument... tot se presta de una manera admirable.

Probém de dissenyarho.

Personatjes: D.ª Mercé, tiple.—Aya Marcelina, contralt.—Mielvaque (a) Visconde de Latour *Canard*, tenor.—Rubau Donadeu, barítono.—Conde de Santovenia, baix.

Papers secundaris: Un prestamista.—Un redactor del *Figaro*.—Lluís Carreras.—Baron de Brix.—Condesa de la *Cigogne* y altres.

Coros: De nobles falsos, de polissons, de camarers de fonda y alguns altres.

Comensa l' acció en un àngul del *Bois de Boulogne* siti conegut per *Club des panés* (Club dels tronats).

Lo prestamista 's passeja amunt y avall ab la levita cordada fins al coll, porta una cartera plena de bitllets de banch á la butxaca interior, y mira á l' un costat y altre ab desconfiansa.

De moment se troba rodejat de un grupo de nobles tronats, que li demanan la pesseta. Lo prestamista contesta que no n' hi ha de fetas.

Apareix Mielvaque, y diu:

—«¿Y per mi tampoch?»

—«Y tampoch per tú.»

Mielvaque li explica que tè perdudament enamorada á una pubilla millonaria; lo prestamista li replica que ja un' altra vegada va engatussarlo, que tambe llavors tenia una pubilla rica, de l' aristocracia; pero que quan la familia d' ella va enterarse de qu' era un visconde de camama, se 'l van treure del davant á caixas destempladas.

—«Pero ara va de serio,» diu en Mielvaque.—«Ara va de serio,» afirma tot lo coro, y l' orquesta preludia l' aparició de la tiple.

Tots s' amagan. D.ª Mercé y l' aya Marcelina atravessan l' escena. Mielvaque li fa senyas telegráficas: la tiple pren varas, lo prestamista s' enterneix.

—«Negoci fet,» diu lo prestamista.

Mielvaque para la ma.

—«¿Quan necessitas?»

—«Trenta mil franchs.»

Prestamista: gratantse 'l cap:

«Trenta mil franchs son molts diners.»

Mielvaque:

«Ni un xavo menos, ja ho he dit.»

Prestamista:

«Jo 't deixarè trenta mil franchs;
firmam papers per trescents mil.»

Gran alegría del coro.

La condesa de la *Cigogne* proposa anarse'ls á gastar sobre la marxa.

Lo baró Brix li canta un *couplet* sobre la gallina dels ous d' or.

«*Ne tuez pas la poule, la poule des œufs d' or*»

Entre tant se presentan tres carruatjes y un coro de grooms. Lo tenor dona las disposicions convenientes pèl rapte y cada hu ocupa 'l seu puesto.

Reapareix D.ª Mercé acompanyada sempre de l' aya Marcelina.

Canta una petita arieta recordant sas desventuras ab lo conde de Sant Antoni.

«No soch casada—no soch soltera,
tampoch soch viuda—no sè 'l que soch.»

L' aya tracta de consolarla:

«Encomanèus á Sant Antoni
ell vos guardi de pendre mal.»

Sona un xiulet, seguit d' altres tres á diferent distancia. Un grupo de nobles *de ambos sexes* rodejan á Marcelina y ballant al seu alrededor no la deixan moure. Mielvaque agafa á D.ª Mercé p' l' bras y la puja al carruatje. Cop de fuet y 'l carruatje arrenca al galop.

Marcelina plora, crida, 's desespera; pero 'ls nobles continuan ballant al seu alrededor, fins que apareixen vuit *sargents de villa*. En aquest moment los nobles se fan fonedissos, y 'ls *sargents de villa*, cantan un coro calcat ab lo dels polissons de la Gran-vía.

Marcelina: «Ara me l' han robada
¡Pobre Mercedes!»

Sargents: «Si l' heu perduda blanca
busquéula negre!»

Apareix en Rubau, tot coixejant:

—«Que ha sigut...»

—«Ay Rubau...»

—«Parla... parla... Parla si 's plau.»

L' aya li conta tots los pormenors del rapte. Rubau va excitantse per moments, y acaba cantant:

«No parlis més, ja sè tota l' historia...»

Jo d' ells me venjare, á fe de Rubau:

Ha sigut en Mielvaque, un nas de llauna,
en Mielvaque ha sigut, *nez à fer-blanc!*»

Cau lo teló.

Lo segon acte passa á Bèlgica. Primer quadro á Mons; segon quadro á Brusselas: lo tercer á Ostende.

Crech que no hi ha necessitat de detallar l' acte punt per punt. Bastará indicar las situacions culminants.

Hi ha una escena de lectura dels periódichs de París, que pot produhir un gran efecte.

Per ells s' entera D.ª Mercé que 'l visconde Latour *Canard* no es tal visconde, sinó un aventurer, un cassador de pubillas, un pérdis.

D.ª Mercé 's desmaya.

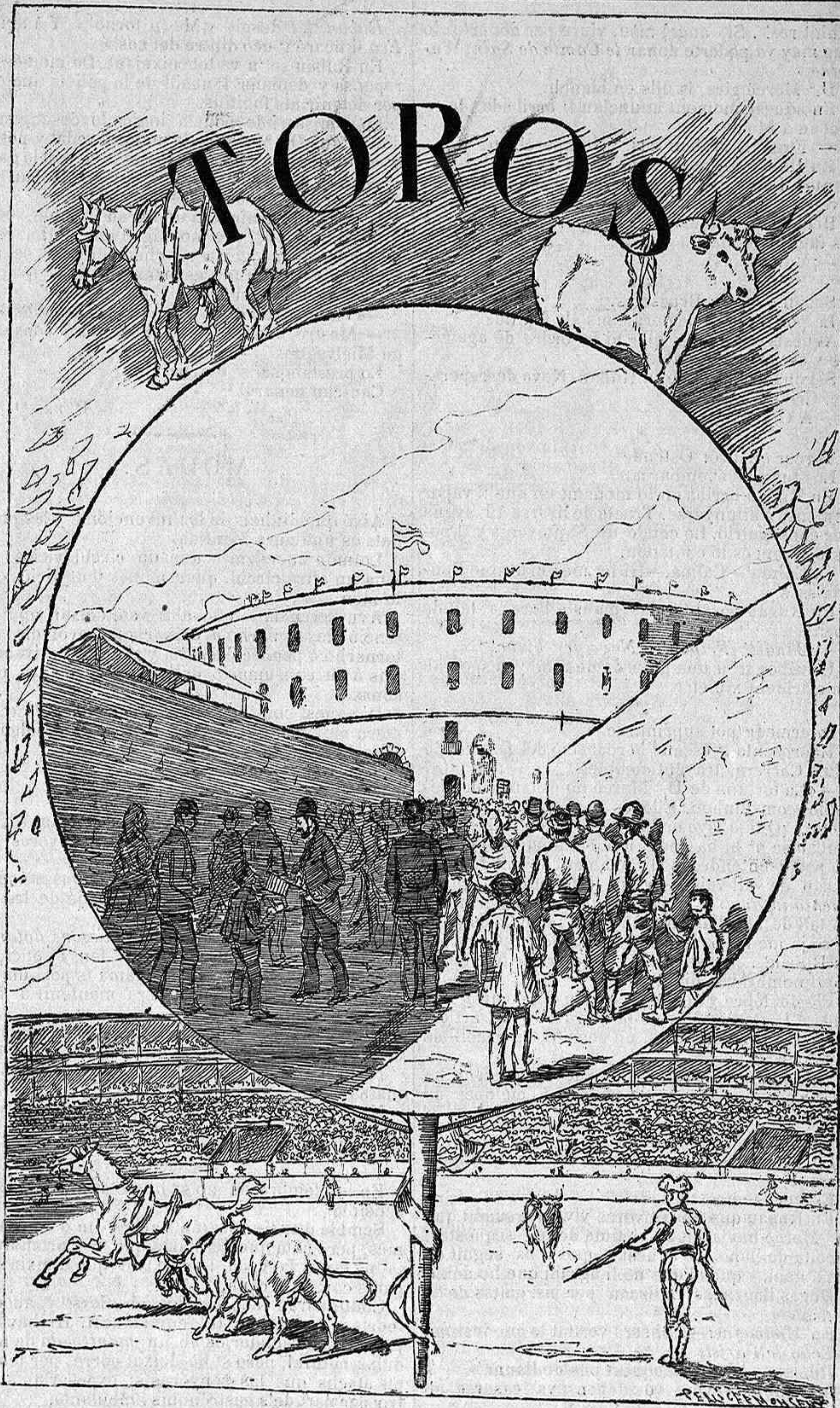
La condesa de la *Cigogne* la retorna.

Mielvaque 's treu un revolver y diu:

—«¡Miserable de mí! T' hi enganyat: pero ara pagarè la mèva culpa!»

Xiscle de D.ª Mercé —«No 't matis!»

Resposta de Mielvaque: —«No 'm mataré... Per tú vull viuré... Tens set millons; jo no tinch res... ¡Ves si es gran lo sacrifici que faig de viure no

Van ser grans corridas;
ja ho diu la cansò:

Como Lagartijo
ya no hay matador.

tenint res!.. Si, angel mèu, viure per donarte lo que may va poderte donar *le Comte de Saint Antoine*.»

D.ª Mercé gira 'ls ulls en blanch.

En aquest moment anuncian l' arribada de 'n Rubau á Mons.

—«Fugim!» diuhen tots, y desapareixen.

En Rubau entra coixejant com sempre y aixugantse 'l suor. Va acompanyat del conde de Santovenia y un polissón francès.

Registra l' habitació y desesperat de no trobar als fugitius dona un crit de:

—¡A Bruselas!

Segon quadro: Brusselas.

La policia pren declaracions als fugitius.

Aquests averiguan que hi ha ordre de agafar-los y escapan corrents.

Segona arribada de 'n Rubau. Nova desesperació. Crit de

—¡A Ostende!

Tercer quadro: Ostende.

Los fugitius s' embarcan.

En Rubau arriba en lo moment en que 'l vapor comensa á allunyarse. Tracta de tirarse á l' aygua per conseguirlo. Lo conde de Santovenia y 'l polisson francès lo contenen.

—«Calma!—Calma!—Hi ha més dias que llançonissas.»

En Rubau posantse las mans á boca, á tall de bocina.

—¡Bandit! ¡Fripon!.. ¡Nes á fer-blanc!

Lo vapor treu una glopada de fum y respon ab un estrident xiulet.

Intermedi (pot suprimirse.)

Representa l' escena la redacció del *Dituvi*. En Lluís Carreras trayent comptes.

—«La fortuna de D.ª Mercé no es tant considerable com diuhen. Ella es una tonta; una ximpleta.. ¡Qui la feya embolicarse ab en Rubau! En Rubau se n' hi ha endut una bona part.—¡Ves si no podia entendre 's directament ab mí! Jo, que al cap de vall vaig escriure 'l folleto «*un casamiento infame*»... ¡Y pensar que van pagarme ab un tall de bacallá!.. Aquell coix ne tèt la culpa... Pero ja me las pagarà totas plegadas!.. ¡Guerra á en Rubau!.. Ara sabrán los electors de Martorell á qui nombravan diputat.

Plé de febre y de despit escriu una carta fetxada á París firmada ab la lletra W y un article firmat ab la lletra C. y un sens fi de gacetillas sense firma.

Tot aquest soliloqui, cas de que 's representi ha de ser acompanyat precisament ab melopea de violón.

Lo desenllás de l' opereta á Douvres (Inglaterra.)

Escenas tempestuosas.

En Rubau que fins llavoras vivia persuadit que D.ª Mercé havia sigut víctima de un seqüestro, escolta de llabis de aquesta, que l' ha seguit de bona gana y que al que no li agradi que ho deixi.

Dugas llágrimas relliscan per las galtes de 'n Rubau.

En *Mielvaque*:—«¡Si será veritat lo que insinua l' *Echo de Paris!*»

Rubau:—«¡Que diu aquest nas de llauna!»

Mielvaque:—¡Que vosté pensava casarse ab D.ª Mercé!..

Rubau: (ab despit) «¡Me 'n torno!.. Y á aquest *Eco* li ficaré l' eco dintre del cos!»

En Rubau se 'n va tot coixejant. De moment se repensa y demana l' ausili de la policia inglesa, per detenir als fugitius.

Lo comissari de policia inglés lo desenganya, dihent que D.ª Mercé es ja major de edat y pot fer d' ella y de la seva fortuna lo que li donga la gana.

—«¡Sou un nás de llauna!» diu en Rubau mirantlo de cap á peus, y desapareix.

L' opereta termina ab una gran bacanal.

Mielvaque, perque no digan que s' ha casat pèls quartos, se gasta en champany los set millions de la seva futura esposa.

Arriba 'l prestamista:

—«Vinch á cobrá 'ls trescents mil franchs.»

—«Mestre, heu fet salat... Bebeu una copa» diu en Mielvaque.

Lo prestamista s' emborratxa

Can-can general.

P. DEL O.

MODAS.

Aixó que diuhen de las invencions y las novedats es una pura mentida.

Lo món no es més que un círcul viciós, y la vida un altre círcul, quan menos tant viciós com lo món.

Avuy preném lo que ahír vam deixar, ab l' intenció de tornarho á deixar qualsevol dia, per tornarho á pendre després, y aixís succesivament fins á la consumació dels sigles y de las personas.

D' aquest contínuo teixir y desteixir, d' aquest etern moviment d' avans y retrocès ne diuhen lo curs de la moda...

¡Qué Dèu los fassa bons!

Durant la present estació s' augmentará 'l tamanyo dels polissons que usan las senyoras, á fi de que pugan servir per varias cosas.

N' hi haurá uns, titulats *polissons-mundos*, molt útils per enquibirhi l' equipatge de las senyoras que van á fora.

Uns altres, ab lo nom de *polissons flotants*, servirán per banyarse y nadar, fent l' ofici de carabassas. Bastará que la mamá 's posi un polisson d' aquesta especie, pera mantenir á flote tota una familia.

Hi haurá també polissons explosius, preparats ab dinamita, per las donas socialistas.

N' hi haurá de plens de neu, per las senyoras massa calorosas.

N' hi haurá... en fi, n' hi haurá un surtit colossal, capás de satisfacer totas las exigencias y capritxos.

En los sombreros no s' hi nota una variació sensible.

Sembla que 'ls alsarán encara un ó dos pams més, pero com que del modo que 'ls portan avuy ja 'ns tapan la vista, tan se val que creixin dos pams com una cana.

Continuarán adornantlos ab flors y aucells morts y trossos de tul enmatxucat. Hi havia l' projecte de rematarlos ab un *mantecado* de maduixa natural; pero s' ha deixat corre, per temor als atachs que las senyoras s' exposarian á sufrir per part dels gastrónoms ambulants.

¡VIVA LA GRESCA!

¡Ja s' han acabat las penas!
 ¡Ja hem sortit dels revolcons!
 ¡Ja hem pescat las pessetonas!
 ¡Ja tenim los dos millons!

Després de mil vacilacions sobre 'l color que havia de dominar en los vestits de la estació, s' ha acabat per adoptar lo color de gos com fuig.

Las últimas quiebras y la desaparició d' alguns capitalistas *descapitalisats*, han determinat lo triufo d' aquest color simbólich.

Ab tot, algunas senyoras de posició desahogada, creyent véure en aquest color un insult als seus marits, s' han declarat pel vermell, que lluheix més y dissimula 'l rubor de la cara.

Las damas alfonsinas continuarán usant lo blau.

Las fusionistas un color vago é indeterminat, com la conducta del seu jefe.

Y en quan á las senyoras carlistas, es inútil dirho: seguirán ab lo vert.

Dels homes si que hi ha poca cosa que contar.

Americanetas blancas, ben planxadás y tiessas, com si fossin de paper bristol.

Barretets de palla d' Italia ó de blat de moro,

rodejats d' una cinta ampla com la Gran-via y més plena de figuras que la fatxada del *Principal*.

Bastons prims, sense punyo ni virolla.

Y sabatetas escotadas, ab un llas ben mono, deixant véure un parell de dits de mitja vermella

En general los vestits serán molt clars.

Y 'ls sastres que cobrin, també.

MATÍAS BONAFÉ.

SHAKESPEARE Y L' ART DE REPRESENTAR.

En la interessant polémica entaulada en las columnas de *La Publicidad*, entre 'ls senyors Ixart y Soler, sobre las cualitats del actor Sr. Calvo, s' ha citat repetidament lo nom de Shakespeare, un dels gegants del teatro.

L' escola dels efectes y de la superabundancia, invocant certas qualitats de forma, fillas sens dupte més que d' altra causa, de l' época en que

visquè 'l gran dramaturgo anglés, coloca á Shakespeare, de bonas á primeras, entre 'ls seus apóstols. Al procedir aixís olvida lo principal, per fixarse sols en lo accessori: contempla sols certes particularitats de la vestimenta y no véu la figura sempre humana y real dels personatjes creats per aquell geni incomparable.

Res més injust que classificar á Shakespeare entre 'ls cultivadors del art mentida; però bonich. Shakespeare pertany de tal manera al art veritat, que res basta á desnaturalisar lo sentit real y humá de tots y cada hù dels seus personatjes.

Hi ha més encare y aixó es lo que 'ns mou avuy á pendre la ploma, per referirse precisament al punt concret que ha sigut objecte del debat entre 'ls senyors Ixart y Soler.

¿Quina era la opinió de Shakespeare, sobre l'art de representar comedias? Entre l'escuela declamatoria y l'escuela de la naturalitat, que s'han disputat eternament lo domini de l'escena ¿a quina s'inclinava 'l gran dramaturgo anglés?

No es gens difícil decidirho. Basta obrir lo *Hamlet* y al comensament de la *Escena II*, del acte III (*), se trobará lo que pensava Shakespeare respecte á aquest punt concret, expressat ab la claretat y la precisió propias del geni. No pot condensarse millor una opinió de lo que ho fa 'l gran poeta, per boca de *Hamlet*. Sembla tament que l'afortunat príncep de Dinamarca en lloch de fer útils advertencies als cómichs que han de representar la tragedia ab que tracta de confondre als assassins de son pare, las dirigeixi á certs actors del dia. No hauria parlat de altra manera, si hagués tingut al davant al mateix Rafael Calvo.

O sinó judíquinho los nostres lectors.

«Apareixen *Hamlet* y dos Cómichs.

HAMLET.

»Dirás aquest passatge en la forma en que jo l'he declamat: ab soltura de llengua, no ab véu desentonada com ho fan molts de nostres cómichs: valdria més en aquest cas donar mos versos al nunci perque 'ls pregonés. *No manotejis aixís, tirant ganivetadas al ayre: (Nor do not saw the air too much with your hand, thus:)* moderació en tot, ja que fins en lo torrent, en la tempestat y per dirho millor en l'huracá de las passions déu conservar-se aquella templansa que fa l'expressió suau y elegant. A mí m'ofén en extrém veure á un home molt cubert lo cap ab sa cabellera, que á copia de crits malmet los afectes que tracta de expressar y romp y desgarrá las orelles del vulgo indocte que disfruta sols ab gesticulacions insignificants y estrepitosas. Jo manaria assotar á un energúmeno de tal calanya: Herodes de farsa, més furiós que 'l mateix Herodes. Evita, evita sobre tot aquest vici.

CÓMICH PRIMER.

»Prometo ferho.

HAMLET.

»Y no sigas tampoch massa fret: ta mateixa prudencia déu guiarte. *L'acció ha de correspondre á la paraula, y aquesta á la acció: (Suit the action to the word, the word to the action)* CUI-

(*) Escena VIII, acte tercer, segons la traducció de Moratin.

DANT SEMPRES DE NO ATROPELLAR LA SENCILLÉS DE LA NATURALESA. *No hi ha defecte més oposat al fi de la representació, que desde 'l principi fins ara ha sigut y es oferir á la naturalesa un mirall en que veja la virtut sa propia forma. lo vici sa propia imatge, cada nació y cada sigle sos principals caràcters. Si aquesta pintura s'exagera ó s'debilita excitará las riallas dels ignorants; pero no pot menos de disgustar als homes de bona rahó, qual censura ha de ser pera vosaltres de més pes que la de tota la multitud que ompla 'l teatro. Jo he vist representar á alguns cómichs que altres aplaudian ab entusiasme, per no dir escandalosament, los quals no tenian accent ni figura de cristians, ni de gentils, ni de homes: que al veurels inflarse y bramar no podia jutjarse'ls de l'especie humana sino simulacres grollers de homes fets per un mal aprenent: tant iniquament imitavan la naturalesa.*

CÓMICH PRIMER.

»Jo crech qu' en la nostra companyia s'ha corretjit bastant aquest defecte.

HAMLET.

»Corretjiulo del tot »

Conegudas aquestas reflexions atinadissimas del gran dramaturgo anglés, considéris que diria Shakespeare, si podia presenciar alguna representació de las que veyém avuy dia, en las quals actors que passen per *eminentes*, no cuidan de caracterisar lo personatge, ni de donar á la dicció l'expressió adequada, ni donan cap valor al gesto y als ademans, contentantse ab l'etern *canticio*, qu' es la *manganxa* que 'ls val los aplausos del públich viciat é indocte.

J. R. R.

TOROS.

Corrida 'l dia 24; corrida 'l diumenje següent, dia 26; la primera magnífica, colossal, estupenda: la segona discutible.

Donarém una idea d'ellas, ja que l'espøy no 'ns consent res més.

Los toros de Lisazo, poch menos que olvidats en la plassa de Barcelona, son escardalenchs y nerviosos, més clars que l'aygua y més franchs que aquells individuos que tractan á tothom de tú. Dos entre ells, lo tercer y 'l quart passarán á la historia com prototipos de la familia.

S'arribavan als caballs ab voluntat, encare que generalment ab poca forsa; prenían picas á desdir y en materia de deixarse adornar lo clatell s'hi prestavan, com si aquells adornos fossen per ells una gala.

Arribavan á l'hora de la mort com bons cristians, besavan la Verónica ab tota devoció, s'quadrañan en forma y queyan desplomats casi sempre á la primera estocada.

Afegeixin á n' aixó que 'ls dos Rafels aquell dia estavan de filis. La lidia dels Lisazos va ser per ells una ovació continua. Oportuns en los quites, acertats en los passes y afortunats com ells á l'hora de ferir.

Lagartijo va recobrar en una tarde totas las simpatías de altre temps, ab los interessos acumulats. Tornava á ser lo torero eminent, al qual no li pesavan aquell dia los mils y mils duros que ha guanyat en sa llarga carrera y que acos-

LA NOSTRA GENT. (*Dibuix de Mariano Foix.*)

Lo passeig de l' avia.

tuma á portar sempre á la butxaca. En lo trasteig va estar brillant; en las estocadas, brillan-

RAFAEL MOLINA (LAGARTIJO).

íssim. Res de mitjas estocadas: burxadas de dret y fondas fins á l' empunyadura, totas al seu lloch corresponent. Los toros queyan desplomats, com si 'ls hagués ferit una exhalació del cel.

¿Y qué dirém de 'n Guerrita? Tot just surt de la closca y ja es una eminencia. L' áliga al sortir de l' ou ja es áliga.

Desde un palco de l' esquerra de la presidencia, la Granier se 'l menjava ab la vista, y tenia rahò la famosa *divette*, que bèn mirat en Guerrita es la Granier del toreig.

Jove, elegant, guapo, fresch y seré, juga ab los toros que 's diria que 'ls fascina: ab la capa fa delicadesas verdaderament artisticas: arrancadas y paradas, galleigs y fantasias que recordan lo treball de 'n Cúchares. Ab lo capot sab quadrarse davant del animal y guardar sempre 'l terreno. Té l' art de quebrar com ningú més, y no necessita corre per péus; li bastan las ondulacions del cos per frustrar las arremetidas de la fiera. Valent al tirarse á matar, tant aviat á volapéu, com aguantant, com disparant la punuilla, matisa sempre 'l seu treball ab sortidas oportunas, que fan lo mateix efecte que 'ls xistes de bon género en las obras literarias. Es un torero gracios.

A n' en Lagartijo que se 'l estima com un pare, li queya la baba contemplantlo. De segur que no haurá tret may millor deixeble. Guerrita es lo seu hereu legitim. Lo dia que vulga despendres de l' espasa, ja pot deixarli á n' ell, segur de que la posará en bon lloch.

Vaja, senyors, que si aixó es Guerra, ni may que hi haja pau.

Ab tot aixó, calculin si 'l públich sortiria entussiasmat de la plassa.

—Senyor Piera, deya un mèu amich, de corridas aixís, no 'ns ne donga gayres, sino totas las otras semblarán dolentas. Ab una que n' hi haja cada any es lo que basta.

Lo qual vol dir que 'l Sr. Piera ha quedat bè per tota la temporada.

La corrida del diuménje, comparada ab la del divendres, va resultar monótona.

Los toros del duch de Veraguas, fins, de bona estampa y de molts kilógramos, com á fills de tal casa, aixís que tastavan lo ferro 's desententian dels soldats de caball. Y es llástima perque 'ls tres primers tenian una testa poderosa, per més que 'ls últims mostressen una còba impropia de tans bons mossos.

Cubrintse en la sòrt de banderillas, com si 'l Duch de Veraguas los hi hagués donat lliçons d' esgrima, arribavan recelosos y escamats á la mort dificultant lo trasteig, y com eran tant voluminosos, ferits y tot quedavan arrelats á terra. ¡Costa molt de derribar una catedral!

Aixís y tot Guerrita guanyá l' orella de un toro y Lagartijo la del quint, donant cada hú d' ells una estocada de primera forsa.

Pero dos estocadas no fan una bona corrida.

Contribuhiren al mal éxit de la mateixa per una part la presidencia allargant ó escursant las sòrts, sense cap ni centener; los núvols que á intervals traspuavan, y una part del públich alborotantse sense motiu y demanant foch per un toro que no 'l mereixia.

Toro que pren tres picas, no pot ser cremat sino ab injusticia, y 'l sisé toro del diumenje n' havia rebut cinch ó sis entre bonas y dolentas.

Tant en aquesta corrida com en la de San Joan la gent de caball y la de péu treballá ab afició y ab molta inteligencia. La capa de Joan Molina es un portento. Jo que may me n' he vistas de més frescas, m' empenyo á torejar al costat de aquella capa misericordiosa y salvadora.

Divendres hi havia una bona entrada; diumenje la plassa estava plena de gom á gom.

PEP BULLANGA.

UNA CONSULTA.

—Jo la estimava de veras;
li vaig parlar de casori
y 'm va respondre: «Cá, Gori,
ab tú no hi vull partir peras.»

Ab un altre ella 's va uní,
y al càp d' un any jo li deya:
«Encar t' estimo»... ¡Cóm reya,
tot apartantse de mí!

Ara es viuda. L' altre dia
de mon amor li parlava,
y ella reya y s' acostava...
¡Com avans, ja no fugia!

Ja sabs ara com estich:
al puesto mèu, ¿qué farías?
¿Ab la viuda 't casarías?
—¿Es rica?

—¡Molt!

—Donchs, jo 't flich,
t' hi casas y s' acabó;
y si 'l consell no t' agrada,
déixala d' una vegada;
que... potser m' hi casi jo.

P. B.

TEATROS.

SOBRE LA FATXADA.

Pocas, molt pocas novedats.

En la temporada de Sant Joan y de Sant Pere, la gent acut al teatro, atreta no per la qualitat, sino per la duració del espetacle.

Aixís es que comensant per en Vico y en Calvo, que 'ls días de verbena han donat dos dramas en una nit, y acabant pel *Circo Equestre* ahont s'han fet funcions compostas de 24 números, tots los teatros més ó menos han pagat tribut á la costum propia de semblants días de ficar, com se diu vulgarment, l'olla gran dintre la xica.

Passém revista:

TÍVOLI.

Després d'haver debutat ab *La Africanita*, la senyora Montañés ha tornat á reapareixe ab la popular y sempre aplaudida sarsuela *La mascota*.

Lo bo no cansa may: per xo 'l públich no 's cansa d'aquesta obra, y molt menos quan es desempenyada per artistas tan aixerits com los de la companyia Cereceda.

La senyora Montañés es la *Bettina* de sempre; fresca, viva y enjogassada.

L'Hidalgo fa 'l príncep *Lorenzo* ab aquella vis cómica que no abandona may y 'ls demès los secundan admirablement.

L'apreciable artista que desempenya 'l paper de *Pippo* val, no hi ha que negarho; pero fa anyorar molt sovint al barítono Ripoll, lo primer *Pippo* que ha trepitjat l'escena espanyola.

NOVEDATS.

Continuan las representacions á cárrech de la companyia del *Teatro Espanyol* de Madrid. Fins ara la direcció artistica de *Novedats* no ha tingut necessitat de treure las obras estrenadas durant la última temporada, limitantse á reproduhir las ja conegudas, en las quals en Vico y en Calvo simultanejan, quan no treballan plegats.

—Pero escolti, don Manuel, ¿no veu qu' es una verdadera desatenció aixó que fa de no volguerme ensenyar los planos del seu projecte.

—Ja veurá, senyora Barcelona; qui paga mana.

Las obras d' Echegaray fan lo 50 per cent del gasto.

ELDORADO.

La Granier s' ha despedit á la francesa.

S' havia anunciat una funció que havia de ser la última de la temporada, y no va donarse.

Los admiradors de la *divette* guardarán etern recort de tant notable artista; l' empresa també, encara qu' en un altre sentit, ja que 'l públich no va correspondre als seus sacrificis pecuniaris.

Ha tornat á entronisarse la *troupe* del Teatro de la Scala de París y 's representa 'l *ki-ki-ri-ki* á tot drap.

A més s' ha presentat un tal Mr. Abdy ab los

sèus catalas, cotorras y cacatoes domesticats, qu'executan alguns exercicis verdaderament entretinguts.

Lo públich torna á concorre á aquell teatro, y á las taulas del carrer, may hi ha puesto per ningú.

CIRCO EQUESTRE.

Fora de la familia Witheley no hi ha hagut cap més debut de importancia.

La citada familia, composta de un jove, una senyoreta y dos noys treballan en las barras fixas de una manera notable.

CONCERTS D' EUTERPE.

Durant las últimas festas han continuat los concerts de la serie que aquesta Societat pensa donar en lo present istiu.

Tant l'orquestra com lo coro varen portarse guapament, interpretant lo programa, ab la discreció que en ells es ja proverbial, baix la direcció del mestre Vehils.

Una de las pessas que alcansá més éxit fou *La Marsellesa*, arreglo catalá del immortal Clavé, en la qual los baixos senyors Saprisa y Anfruns desempenyan los solos. A instancias del públich tingué que repetir-se.

Un aplauso als *hereus* d' en Clavé, per la seva constancia y laboriositat.

CONCERT

DE LAS SOCIETATS EUTERPENSES.

Lo concert que donaren aquestas societats lo dia de Sant Joan en lo *Circo Equestre*, 's veje molt concorregut. La massa coral, qu' era numerosa, executá ab precisió y colorit las pessas del programa, sent aplaudida extraordinariament per la concurrencia.

TEATRO LÍRICH.

Desde demá treballará en aquest teatro la companyia d' opereta italiana, dirigida pel Sr. Tomba, coneguda dels barcelonins per la llarga serie de fncions que doná l' istiu passat.

Com que ha obert un abono baratíssim, crech que farà bonas entradas.

N. N. N.

LOS PAPERETS.

De colors de tota mena,
petits y retalladets,
¡cóm lluíhan quan volavan
tirantne grapats á reu!
La professò ja passava;
mes ¿qui es que la veje?
Altra feyna tots teníam
que mirá abaix al carrer.
—¡Los jegants!—tú vares dirme;
y jo ¡alsa! paperets;
mes als jegants no 'ls tirava;
los tirava sobre teu.
—¡Las trampas!—de prompte cridas;
y agafant un grapadet
de papers, com per venjarte,
me 'ls tirares sobre meu.
Y la professò seguía:
després dels pendons las creus,
lo Ciri Pasqual, serenos,
escolanias y obrers,
militars victoriosos
en campanyas que no han fet;
y després d' altrás frioleras,

venia l' Ajuntament.
Tot seguit portants de tálam;
capellans bèn mudadets;
y mentres tant tots nosaltres
feyam correr los papers.
Grapats que jo te 'n tirava
altres qu' en rebía tèus,
y d' aquest modo 'ns omplíam
la esquena de paperets.
Y quan ja passada n' era
la professò, ¡quín mareig!
¡quína frisansa á la esquena!
¡quín remenar fou aquell!
De 'ls tirats per tú 'm queixava
y tú 't queixavas dels meus.
Y al pensar las pessigollas
que 't feyan sobre la pell,
me deya jo: — ¡Qué ditxosos!
¡quín goig aqueixos papers!
¡quí pogués ser de vosaltres!
¡si jo fos! ¡ay! ¡paperet!...

R. ROURA.

Fá alguns números que deixo en pau y quietut al meu amich D. Jaume tant sols perque no puga dir ningú que jo ataco sistemáticamente á las personas.

Per altra part bastá consignar en l' *ESQUELLA* que D. Jaume tenia algún tant descuidada la visita pastoral als pobles de la diócesis, perque á tota pressa, casi atropelladament, se'n anes á recorre 'ls del arxiprestat de Granollers, terminats los quals s' ha dirigit als de Tarrassa.

Tot aixó es digne de elogi, encare que aquest elogi, desgraciadament, no puga ser complet.

D. Jaume visita 'ls pobles, se deixa rebre ab gran pompa, permet que l' obsequihin, fa estragos en lo corral de totas las rectorias: á la seva aparició, gran degollina de pollastres y gallinas...

La presencia de D. Jaume es per la virám com una passa: no 'n queda un de viu.

Pero D. Jaume no predica en lloch, no puja á la trona, no deixa sentir la seva veu autorizada...

A Granollers havían anunciat que predicaria, si no hi havia cap encuantra... Donchs l' *encuantra* va serhi: segons deyan los que havían anunciat un sermó de D. Jaume, aquest no pogué predicar per trobarse indisposat de la garganta.

Jo que m' interesso tant per la seva salut, me permetré donarli un consell higiénich:

Escolti D. Jaume ¿vol tenir la garganta sempre expedita? Donchs no fumi tant.

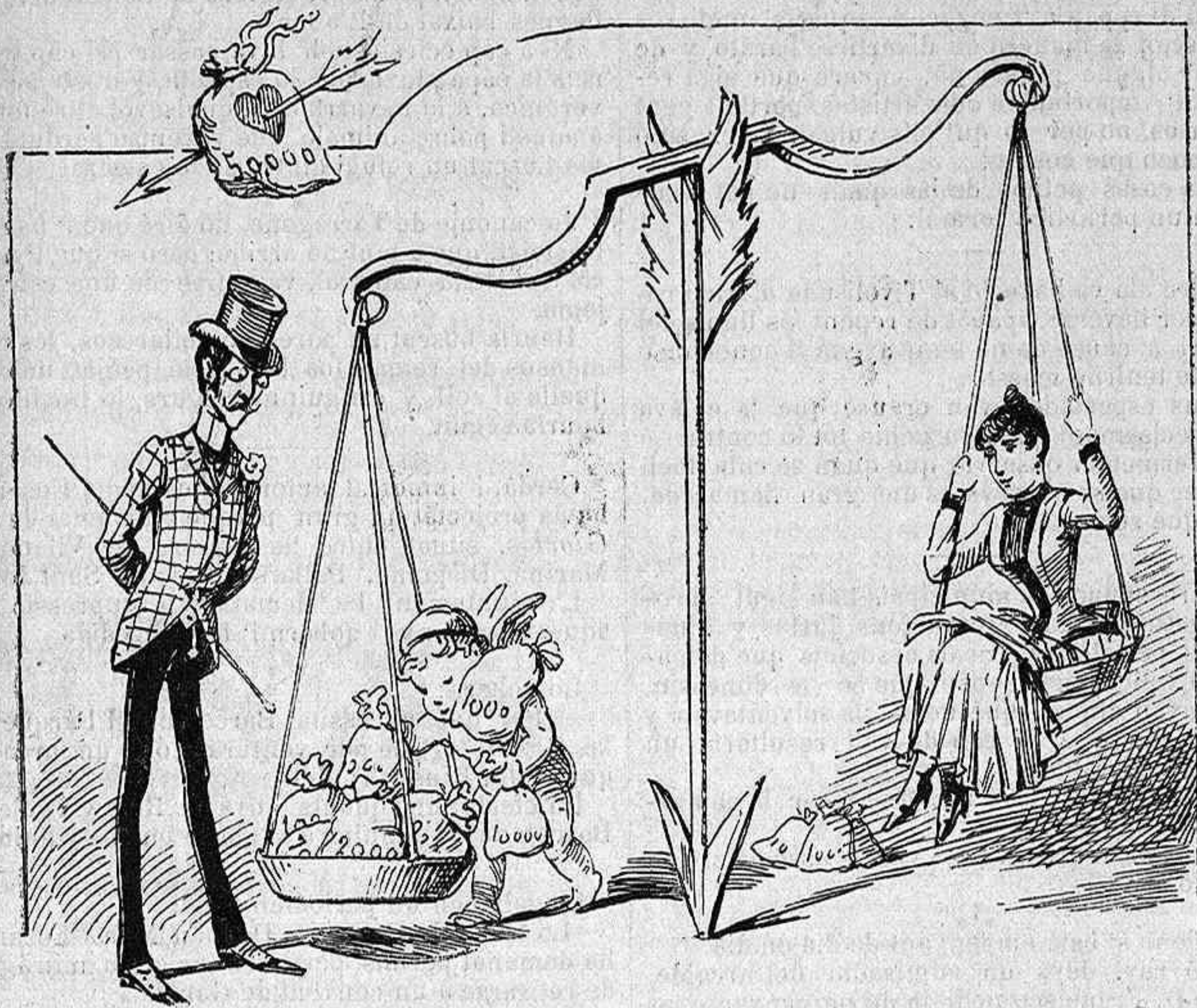
Que no puga dir cap impío que tota la seva misió episcopal se 'n va en fum de tabaco.

Y ara aném á un altra cosa.

Lo dia que torni á Barcelona, trobará una novetat que á mí 'm disgusta moltíssim, y crech que la rahò 'm sobra.

Durant la seva ausencia ha sigut poch menos que desvastat lo jardí qu' en los claustres de la Catedral havia fet construhir lo bisbe Urquinaona, aquell virtuós predecesor de vosté, que desde l' altra vida demana bisbes que l' imitin.

L' AMOR DEL DIA.

La minyona no val gayre;
pero en fi, si t'è dinès,
ja la trobo més bonica
y hasta 'm sembla... que val més.

Y s'ha destruhit lo jardí, al objecte de convertir aquell local en un obrador de picapedrer.

Sí, D. Jaume, per més que sembli mentida, al bell mitj dels claustres de la Catedral, en aquell pacífich refugi dels gats y de las ocas, que desde temps inmemorial, unían los seus cants, als cants de la liturgia, hi ha un aixam de picapedrers, que preparan segons diuen las pedras de la fatxada.

Perdoni si per trobar comentari digne á una anomalia tant extraordinaria, acudo á un *medium espiritista*, y li demano que 'm fassa l' obsequi d' evocar l' esperit del pobre D. José María.

Ja 'l temim aquí. Ja se li pregunta que hauria fet ell, en cas de que s' hagués necessitat local per treballar las pedras de la fatxada de la Basílica. ¿Hauria permés que 'ls picapedrers embarquessen lo claustre?

Resposta de D. José María:—¡Jamá!

—¿Y donchs que hauria fet?

—Antes hubiera cedio el patio de mi palacio y á no bastar el patio, el salón de ceremonias, la cocina, el comedor, mi misma alcoba... tóo, menos el claustro... Pues no faltaba más.

¿Ho t'èntes D. Jaume?

Per més que jo crech que 'l treball tot ho ennobleix, s' han d' evitar incidents de cert género.

Figuris D. Jaume, que l' altre dia á la Catedral feyan una ceremonia, ab acompanyament de cops

d' escarpra. Lo cabildo enviava sos cants al cel, y en aquell moment un picapedrer va picarse 'ls dits, engegant un renech m' s recargolat, que un bisbe que jo sè, quan llegeix los articles de la ESQUELLA.

¿Qué m' hi diu D. Jaume?

Diuen los t'actichs de la liturgia que no pot barrejar-se carn y peix.

Sinó pot barrejar-se peix y carn ¿será possible barrejar oracions y renechs dintre del recinte sagrat de una catedral?

Vaja, D. Jaume, dongui una escapada á Barcelona: deixi un petit respiro als pollastres, galinas y ánechs de las rectorías, y veji si 'ns arregla aixó dels picapedrers, que als claustros de la Catedral hi están tant bé com un parell de pistolas á la faixa de un Sant Cristo.

Fassi lo que hauria fet lo bisbe Urquinaona, tréguils de la catedral y fiquisels á casa, y lo que puga perdre en comoditat en aquesta vida, ho guanyará en comoditat á l' altre.

Se m' ha dit que algun periodiquet de aquells que 's reparteixen gratuitamente als espectadors que assisteixen á las representacions á cárrech de certas societats, se permet atacarnos per l' article que publicá L' ESQUELLA relatiu al Srs. Vico y Calvo, en termes y formas que se surten de tota polémica.

Com que no hem tingut interés en llegirlo, me-

nos interés hem de tenir encare en contestarlo.

¡Lliurins Dèu de que ningú puga creure que tractém d' espatllá 'l negoci de aquests infelissos que buscan la manera de divertir-se barato y de guanyar alguna pessetona, encare que siga rebaixant l' importancia dels artistes, portant gent á sentirlos, no per lo qu' ells vulgan valer, sinó per lo poch que costan!

Hi ha cosas petitas de las quals no pot ocupar-se'n un periódich formal.

L' altre dia va haverhi al Tivoli una alarma regular, per haver-se apagat de repent los llums del escenari, á causa de no tenir aygua 'l contador ó efecte de tenirne massa.

Alguns espectadors van creure que 's calava foch, precisament quan succehia tot lo contrari.

Nos permetém observar que quan se cala foch lo primer que se observa es una gran flamarada.

¿Eh, qué soch sabi?

Los presupuestos municipales han sigut aprobats, á pesar de las observacions justas y atinadas fetas per alguns vocals associats que demanavan explicacions sense que se 'ls donessin, expressavan duptes, que no se 'ls solventavan y demostravan que al cap-de-vall resultaría un déficit considerable.

D. Francisco no feya més que tocar la campaneta.

En vista de lo qual, varios vocals associats, van tocá l' dos.

Barcelona s' está empenyant de dia en dia.

—Aixó ray, deya un admirador del arcalde, mentres D. Francisco no haja de empenyarse las patillas, tot anirá bè.

Lo raptor de la Martinez Campos, se presentava avants ab lo nom postís de visconde de Latour Garbeuf (*Beuf* vol dir bou).

Mes tart ha recobrat lo sèu apellido verdader de Mielvaque. (*Vaque* si bè no vol dir vaca, ho sembla).

Hi ha apellidos predestinats y de puntas.

Diu que á Gracia hi ha uns curanderos que venen l' aygua de un pou corromput ab lo títol de aygua de *Santa Rita*, y ab la pretenció de aplicarla á certas enfermetats.

Al menos no 's dirá que 'ls curanderos no sápigán á quin sant encomenarse.

Vendre aygua corrompuda per aygua medicinal sembla impossible, veritat?

Donchs aquí está *Santa Rita*, advocada dels impossibles.

L' autoritat fins ara s' ho está mirant sense dirlos res, y aixó torna á semblar impossible, no es cert?

¡Santa Rita!.. Santa Rita!.. Santa Rita!..

La senmana passada, un badell va presentarse de sopetón dintre de la catedral de Tarragona.

¿Volen sorpresa entre 'ls fiels que 's trobavan al temple?

De carreras y crits y sustos demáninne.

Los uns s' enfilavan p'ls altars, los altres buscavan un refugi dalt de la trona, alguns convertían los confessoris en verdaders burladeros.

A cap de aquells devots se li va ocorre que aquell badell podía ser lo toro de Sant Lluch que haguès baixat de l' altar.

Ni á cap eclesiástich li va passar pèl cap treure's la capa pluvial de la espatlla, y trastejar á la verónica, á la navarra ó en qualsevol altre forma á aquell pobre animalò que veyentse perdut, havia buscat un refugi dintre de la catedral.

Jo canonje de Tarragona, no diré que l' haguès trastejat, que á tant no arribo; pero sí que l' hauría tret de la catedral, valentme de una estratagem.

Hauría buscat un parell de feligresos, los més mansos del remat, los hi hauría penjat una esquella al coll, y estíguinne segurs, lo novillo 'ls hauría seguit.

Cerdá, l' immortal autor del plano del Ensanxe havia projectat un gran parque anomenat de *las Glorias*, situat entre 'ls carrers de Vilanova, Marina, Diagonal, Pallars y Saló de Sant Joan.

L' ajuntament ha demanat la supressió de aquest parque y 'l govern l' ha concedida.

Lo govern:

—¿Per qué necessita Barcelona 'l Parque de las Glorias? ¿Que per ventura no té un arcalde que 's diu Rius y Taulet?

En efecte: uns quants anys de Rius y Taulet y Barcelona se 'n anirá á la gloria en cos y ánima.

Llegeixo en un periódich local:

«Lo bisbe de Palencia, D. Joan María Lozano, ha demanat permís pera renunciar la mitra á fi de retirarse á un convent de Galicia.»

A tú t' ho dich, lector de l' ESQUELLA; á tú t' ho dich perque m' entengui D. Jaume.

Fa prop de mitj any que van ocorre 'ls terribles terremotos de Liguria.

Y fins la senmana passada no va acordar l' Ajuntament contribuir ab 1,000 pessetas al socorro de aquellas víctimas.

Aixís son los homes célebres.

Quan D. Francisco va á Madrit, 1,000 pessetas las gasta ab quatre días d' *hótel*.

En cambi, per decidir-se á enviarlas als infelissos de la Liguria, necessita més de quatre mesos.

¿No podrá succehir que ab aquests y altres trámits, quan las 1,000 pessetas arribin á la Liguria, las personas víctimas del terremoto s' hajan mort totas, las que no de desgracia; de miseria.

—No hi fa res, dirá D. Francisco: en aquest cas, que se 'ls aixequi un monument.

L' escena á París davant del tribunal correcional.

Compareix un infelís de cara descolorida, barba llarga y descuidada y 'l cap plè de grenyas.

Se 'l acusa de mendicitat y l' home 's defensa: —No es cert que jo demani caritat: jo soch poeta, jo vench versos.

—Aixó no es cap ofici, observa 'l president. —No ho será por vosté; pero en quan á mí ja fa molt temps que 'n visch.

Lo tribunal, considerant que 's tracta de un pobre diable, pronuncia sentencia absolventlo.

(Continua á la página 368.)

Obras de D. AGUSTIN CAZE

Método natural de lectura para niños, 1 tomo en 8.º, 1 peseta.

Método natural de lectura para adultos, 1 tomo en 8.º, 1 peseta.

Guía de conversacion español-francés, 1 tomo en 8.º en tela, 3 ptas.

CONTABILIDAD. Nuevo método de teneduría de libros, por partida doble, semidoble y sencilla, 1 tomo fóleo tela, Ptas. 22'50.

CONSULTOR del tenedor de libros, 1 tomo fóleo tela, Ptas. 7'50.

Tratado completo de cálculo mercantil, 1 tomo en 4.º tela, Ptas. 10.

TERESA BUISSON, de *Arthur A. Matthey*, 1 tomo en 8.º, 2 pesetas.

LOS DOS HERMANOS, de *Jorge Sand*, 1 tomo en 8.º, 2 pesetas.

EL BESO, de *Julio Mary*, 1 tomo en 8.º, 2 pesetas.

NOVELAS ESPAÑOLAS ORIGINALES
DE
M. MARTINEZ BARRIONUEVO

LA GENERALA, 1 tomo en 8.º, 3 ptas.

LA QUINTAÑONES id. 4 »

EL PADRE ETERNO id. 4 »

ÚLTIMAS NOVEDADES

VÍCTOR HUGO

UN LIBRO DE SUS OBRAS

1 tomo en 8.º, 2 pesetas.

LO QUE HA SIDO ES Y SERÁ

ORIGINAL DE

MANUEL CUBAS

1 tomo en 4.º con láminas y una cubierta de color, 2 pesetas.

DIVISION DE PLAZA

LAS FIESTAS DE TOROS DEFENDIDAS

POR

SOBAQUILLO

1 tomo en 8.º, 2 pesetas.

LAGARTIJO Y FRASCUELO

Y SU TIEMPO

POR

PEÑA Y GOÑI

Un elegante tomo de 320 páginas en 4.º y una hermosa cubierta, 5 pesetas.

EL TROMPO Y LA MUÑECA

LA GLORIA DE LOS AUSTRIAS

PEQUEÑOS POEMAS

DE

D. Ramon de Campoamor

1 cuaderno en 4.º ilustrado, Ptas. 1'25.

LA MANSION DEL MISTERIO

(los compañeros de la antorcha), 1 tomo en 8.º, 2 pesetas.

RELATOS BREVES

POR

FELIPE MATHE

(Tomo 29 de la Biblioteca Selecta de Valencia), 1 tomo 16.º á Ptas. 0'50.

—Ho presumia, exclama 'l poeta, y com que ho presumia he dedicat una oda á tant respectable tribunal.

Y trayentse un paper de la butxaca comensa á llegir:

«En la calma imponent-de la nit estrellada...»

—No estém per versos, retiris, diu lo president.

Y 'l poeta deixant l' oda sobre la taula:

—Está molt bè; pero al menos acceptin aquest pobre treball com un petit obsequi de un poeta agrahit.

NEGOCIS DE CARRER.

—¡Ay, ay! ¿aquí n' hi ha una lliura?
—¡Y donchs! ¿que potser se pensava que per una lliura n' hi donaria dotze unsas?

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª — *Vi-la-no-va.*
2. ID. 2.ª — *Mon-gat.*
3. ACENTÍGRAFO. — *Besós-Besos.*
4. TRENCA-CLOSCAS. — *Il Vascello fantasma.*
5. CONVERSA. — *Anton.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH. — *Templaris.*
7. GEROGLÍFICH. — *Per puntas los puntaires.*

XARADAS.

I.

(A mon amich J. Sauri.)

He vist, Sauri, que 'm dedicas una xarada en LA ESQUELLA; mes tens de saber que *prima* desitjaria més, *Tersa*, que *dos* casa m' enviasses una bossa de naps plena, perque avuy, amich *Total*, me trobo sense una pela; y si vaig seguint aixís sento plassa de... poeta.

PEPET DE ESPLUGAS.

II.

Finca rústica es *primera*,
dos-invers un mineral,
un riu extranger *tercera*
y una població *Total*.

JOAQUIM SAURI.

MUDANSA.

(Epitafi.)

Descansa aquí la modista
Carmeta Bou y Badella,
que morí tot treballant
un *total* de primavera,
mentres cusia un vestit
molt bó de *total* de seda.
Com era molt balladora,
á bastants joves *tot feya*.
¡Déu l' haja ben perdonada!
¡Pobreta! Reséu per ella.

PEPET DEL FIL.

ANAGRAMA.

Vaig comprá un *tot* l' altre dia
y á casa 'l vaig fer portá;
mes la minyona 'l va veure
y en lo *total* lo llensá.

UN MORO.

TRENCA-CLOSCAS.

SOLA ADRESA 'L RET.

Formar ab aquestas paraulas lo títol de una sarsuela catalana.

Ego SUM.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1	2	3	4	5	6	7	8	—Nom d' un riu de Catalunya.
5	6	7	8	1	7	6	—A la plassa 'n venen.	
3	1	2	8	5	3	—Part del món.		
5	3	2	7	8	—Un partit.			
4	8	4	3	—Un juguet.				
5	6	2	—Tothom ne té.					
5	3	—Un animal.						
7	—Consonant.							

UN CARNÚS.

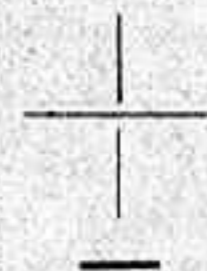
CONVERSA.

- Ramon ¿que no hi es la Pepeta?
—No, ¿per qué?
—Es qu' ella m' ha dit que 'm deixaria llegir...
—¿Qué?
—Búscaho, que no fa pas tant rato que t' ho he dit.

SALDONI DE VALLCARCA.

GEROGLÍFICH.

∴

A. M.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.